

אוניברסיטת חיפה – החוג לשירותי אנוש

הנושא : הפליה ושוויון הזדמנויות בעבודה
מרצה : חיים סומך, שופט (בדימוס)

הפליה ושוויון הזדמנויות בעבודה

מטרת הקורס : להקנות לסטודנטים ידע בסיסי בסוגיית הפליה, שוויון הזדמנויות, והטרדה מינית בעבודה.

מתכונת הקורס : הרצאה ודיון.

דרישות הקורס : נוכחות, השתתפות בתרגילים, בחינה מסכמת. נוכחות והשתתפות בתרגילים יקנו עד 10 נקודות מהציון בבחינה.

1. עקרון השוויון והגדרתו

א. על עקרון השוויון

ב. הגדרת מושג השוויון

ג. אמות מידה לקביעת השוויון, והאפשרות שאומצה

ד. היבטים ליישום השוויון החלקי הרלוונטי

ה. מקורות חיצוניים למילוי תוכנו של מושג השוויון בעבודה

ו. מקורות לפרשנות, ולזכות האדם לשוויון בעבודה

ז. הבחנה מותרת

ח. השלבים ההיסטוריים בהתפתחות השאיפה לשוויון בעבודה ואיסור הפליה.

ט. על קבוצת השוויון

2. על חוק שוויון הזדמנויות בעבודה – מבנה ורקע היסטורי לחקיקת החוק

א. המקורות לזכות היסוד החוקית לשוויון בעבודה

ב. רשימת התיקונים בחוק שוויון הזדמנויות בעבודה

ג. חוק שוויון הזדמנויות בעבודה ואמנת העבודה משנת 1958

ד. מבנה החוק

ה. נטל הראייה לקיומה של הפליה, אופן ניהול הדיון, ונושא ההתיישנות.

ו. הסעד לו זכאי הצד המופלה.

ז. הטרדה מינית בעבודה

ח. חלות ואי חלות החוק
ט. חריגים לעקרון השוויון

3. העדפה מתקנת

- א. כללי
- ב. ההעדפה המתקנת ובג"ץ
- ג. המשפט הישראלי לפני חקיקת סעיף 18א וההחלטה בעניין שדולת הנשים
- ד. המצב במשפט הבינלאומי וההשוואתי
- ה. האמצעים השונים להשגת השוויון בתוצאות
- ו. השיקולים האתיים והחברתיים-כלכליים בשימוש העדפה מתקנת.
- ז. הדרך הראויה באמוץ תכנית העדפה מתקנת
- ח. ההכרה במדיניות ההעדפה המתקנת בבג"ץ
- ט. המצב החוקי והמשפטי בישראל

4. הפליה פסולה ונזקה

- א. הגדרת הפליה פסולה
- ב. מה בין הפליה פסולה להפליה מותרת
- ג. התייחסות לתוצאה שגורמת הפליה
- ד. הפליה הנה נגע הדורש תיקון
- ה. עקרון השוויון בחקיקה
- ו. לעניין חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, וחוק שוויון הזדמנויות בעבודה
- ז. מניעת הפליה

5. הפליה מחמת גיל

- א. כללי
- ב. התייחסות לפרישה מטעמי גיל במישור הבינלאומי
- ג. החקיקה והמשפט בישראל
- ד. תחומי איסור האפליה מטעמי הגיל
- ה. התערבות שיפוטית בהסכם קיבוצי, האם אפשרית, ומסגרת התרופות המוענקות

6. הפליה ושוויון נשים בתעסוקה

- א. כללי
ב. תפיסות רווחות לחלוקת התפקידים במשפחה, והתייחסות לשוק העבודה.
ג. מקור הזכות לשוויון תעסוקתי מטעמי מין, היריון, לידה ואחריות משפחתית.
ד. ההסדר החוקי בישראל

7. הפליה נשים בשכר

- א. קיומו של פער בשכר בין נשים לגברים
ב. האפליה בשכר באמנות בינלאומיות
ג. חוק שכר שווה לעובדת ולעובד
ד. ניתוח עיסוקים (סעיף 5 לחוק)
ה. היקף השוואת השכר
ו. תנאים לקיום הפרש בשכר, ונטל ההוכחה

8. איסור הפליה נשים, בקבלה לעבודה, בפרישה, ובפיטורים

- א. איסור הפליה בחוק השוויון
ב. הפליה בקבלה לעבודה
ג. פרשנות מצמצמת לסעיף 2(ג) לחוק
ד. האם יתכנו מסלולי קידום שונים בעבודה לגברים ונשים ואם יש בכך הפליה
ה. פיטורים לאחר שהעובדת חוזרת מחופשת לידה

9. הפליה מחמת נטייה מינית

- א. התפתחות העיקרון
ב. היקף איסור האפליה
ג. דיון בסוגיה בפס"ד דנילוביץ

10. הפליה שאינה קשורה במינו של העובד

11. הטרדה מינית בעבודה

- א. כללי
ב. צורות ההתמודדות עם הטרדה מינית
ג. הטרדה אישית והטרדה סביבתית
ד. חוקים המסדירים הטרדה מינית בישראל
ה. מהי הטרדה מינית, היקפה, דרכי הוכחה וסדרי דין

13. שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

מקורות :

1. פרופ' רות בן ישראל – דיני עבודה בישראל.
2. פרופ' רות בן ישראל – שוויון הזדמנויות בעבודה והפלייה בעבודה.
3. מנחם גולדברג - פינברג – דיני עבודה – הוצאת סדן.
4. יצחק לובוצקי, שופט - חוזה עבודה וזכויות העובד.
5. על השוויון – פרנסיס רדאי, משפטים כד (1994) 241
6. על העדפה מתקנת-פרנסיס רדאי (משפט וממשל, כרך ג')
7. על העדפה מקלקלת- סטיבן פלאוט (משפט וממשל, כרך ג')
8. המקרה החמקמק של אפליה בעבודה-כיצד מוכיחים את קיומה?-ד"ר שרון-רבין מרגליות(הפרקליט כרך מד' חוב' 3 ע' 529
9. "השוויון"-מול חופש החוזים, -פרופ' נ. כהן, המשפט א' (1993) 131
10. גיל פרישה במבחן השוויון-פרישה ביולוגית או תפקודית, פרופ' רות בן ישראל, הפרקליט מג
11. השוויון בפני החוק - פרופ' י. זמיר, ומשה סובל, משפט וממשל, כרך התש"ס עמ' 165
12. הבחנה, אפליה וגיל: משחק של יחסי כוחות בשוק העבודה- ד"ר שרון-רבין מרגליות, משפטים לב(1) תשס"ב 131
13. ההסבר (התירוץ) השוקי לפערי שכר מגדריים: בעקבות פסק דין הומסנטרס בע"מ נ. אורית גורן- ד"ר שרון-רבין מרגליות, פרקליט כרך נ' תש"ע עמ' 501
14. הזירה הלא מתאימה-אפליה מטעמי גיל בראי בית הדין לעבודה חיפה, ד"ר ישראל דורון ועינת קליין-עבודה חברה ומשפט 2010 עמ' 436
15. הטרדה מינית בעבודה, ד"ר נילי טבק וד"ר צביה בר נוי, רפואה ומשפט, גיליון 26/5/02
16. ייצוג הולם לבני שני המינים בשירות המדינה-תיקון מס' 7 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט 1959-פרשנותו וקווי יסוד ליישומו- יופי תירוש, משפטים ל' תשנ"ט עמ 183
17. א. ברק, נשיא (בדימוס) בית המשפט העליון – פרשנות חוקית
18. א. ברק, נשיא (בדימוס) בית המשפט העליון – פרשנות חוקתית
19. פסיקה נוגעת לעניין.
20. חקיקה נוגעת לעניין.